

apariție nu a putut fi verificată: *Cetatea de marmură* (1939; într-un interviu din 1969 poetul afirma că titlul era *Trepte de marmură*), *Vagabondul* (1941) și *Trecere* (1942). În 1938, la sugestia lui E. Jebeleanu*, adoptă pseud. Dimitrie Stelaru. A mai semnat: D. Orfanul, D. Petrescu-Orfanul. Colab. la *Universul literar*, *Albatros*, *Gîndul nostru*, *Adevărul literar și artistic*, apoi la *Gazeta literară*, *Luceafărul*, *Tribuna*, *Steaua* etc. Frecventează sporadic cenaclul „Sburătorul”. *Noaptea geniului* (1942) și *Ora fantastică* (1944; onorată cu o „Planetă de poet nou”, semnată de E. Lovinescu*) sînt vol. reprezentative, cuprinzînd toate motivele liricii sale de maturitate. Existența boemă, dusă în medii sordide, ilustrată parțial în romanul autobiografic *Zei prind șoareci* (1968). Hamal de ocazie în Gara de Nord din București, hamal și lucrător portuar la Constanța și Brăila, zilier la Sighișoara etc. După apariția vol. *Cetățile albe* (1946), împărtășește destinul generației sale (Geo Dumitrescu*, Const. Tonegaru* ș. a.), retrăgîndu-se din viața literară pînă în 1963, cînd apare vol. *Oameni și flăcări*. În tot acest timp scrie mici poeme dramatice, catalogate la vremea respectivă drept literatură pentru copii (*Șarpele Marao*, *Vrăjitoarele*, 1957; *Gelu*, 1956). Gîndit de autor ca o ed. definitivă, vol. *Mare incognitum* (1967) cuprinde o selecție din ciclurile anterioare și multe inedite. O viziune tematică unitară, mult mai edificatoare, oferă vol. *Coloane* (1970), conceput de autor prin nerespectarea cronologiei reale. Inegală, greu subsumabilă unei singure formule, poezia lui S. este una a damnării și a existenței boeme (în descendența liberă a lui E. A. Poe și, mai ales, Verlaine), traversată în profunzime de mari filioane expresioniste.

Insolitul biografiei, fără precedent în literatura română, domină ca o fatalitate necesară receptarea poeziei lui S.; oricum, invocarea existenței sordide, de nomad al mizeriei, fără căpătîi sau cu domiciliu provizoriu, a unui vagabond cu o înfățișare de om hăituit, în continuă căutare de hrană și băutură, în ochii

căruia arde însă mistuitoarea chemare a poeziei a creat pe nesimțite un adevărat mit literar din mrejele căruia arareori putem scăpa. Pentru N. Manolescu*, care-l citește cu evidente rețineri, boema lui S. nu trebuie înțeleasă „ca un simplu gest personal, dar ca un principiu de viață”; lui Eugen Jebeleanu*, care-l întîlnește într-un restaurant vînzîndu-și volumul *Preamărirea durerii*, poetul îi apare ca o „ființă avînd mersul și ochii unui somnambul”, ca „o umbră ieșită din mormînt”, în a cărei prezență sarcasmul, sila și tristețea se amestecă în pasta unei melancolii negre, întreruptă pe alocuri de gesturi sincopate, desenate cumva a lehamite. E. Lovinescu*, care-l are ca oaspete la una din ședințele cenaclului *Sburătorul*, este cel dintîi preocupat de transcenderea faptului de ordin biografic, pentru a ancora în domeniul pur al poeziei. Lui Lovinescu* S. îi apare ca un „poet nou, nu prin categoria socială pe care unii vor să o reprezinte... ci dimpotrivă (prin) înălțarea spirituală, capacitatea de expresie lapidară” și „o stranie simplitate muzicală a versurilor de scurtă respirație, pure, fără noroiul vieții”. Ultima parte a frazei conține, evident, o exagerare, însă caracterizarea este de reținut în ansamblul ei, cu afit mai mult, cu cît ea va „face” școală, determinînd profilul modern al exegezei operei lui S., reprezentat, înainte de toate, de I. Negoșescu* și Lucian Raicu*. Urmînd-o, putem distinge în poezia lui S. două nivele de sensibilitate, corelate cu două regimuri distincte ale imaginii: la suprafață, tributară mai ales faptului de ordin biografic, ni se dezvăluie o poezie de o exasperantă monotonie și stereotipie imagistică, scrisă de un poet cu o imaginație relativă săracă, preocupat de repetarea obsesivă a acelorași teme. Este locul să precizăm că această poezie stranie, cu un nucleu adesea incantatoriu, nu este una de tip extensiv, ci intensiv; forța ei nu rezidă în proliferarea imaginilor, ci în adîncirea tragică a realului, în patosul unei neputințe de a se ridica deasupra grotescului terestru. Puținele imagini, mereu aceleași, sînt lipsite de plasticitate, substantivele și verbele dominînd adjectivul într-un chip covîrșitor: „Eu am ascultat, am primit lumina/ Din mine/ Am